

RIBALTA I HARO, Jaume. *Dret urbanístic medieval de la Mediterrània*.

(Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; LXVI)

Barcelona: Universitat Pompeu Fabra: Institut d'Estudis Catalans, 2005. 309 p. [ISBN: 84-88042-50-7 (UPF); 84-7283-779-3 (IEC)].

Aquest llibre és un treball de dret històric comparat en què s'estudia el dret urbanístic de Barcelona i Constantinoble de l'època medieval prenent com a base les respectives fonts jurídiques principals: les *Ordinacions d'en Sanctacília* i el tractat de Julià d'Ascalona.

L'anàlisi comparativa revela una homogeneïtat general tant en les problemàtiques abordades com en les solucions adoptades per a resoldre els conflictes jurídics que genera la vida urbana. L'estudi demostra que aquesta semblança no és deguda al contacte entre les dues ciutats, sinó que respon a tres factors històricament independents i alhora culturalment convergents: en primer lloc, la matriu conceptual comuna nodrida pel dret romà; en segon lloc, la influència de l'urbanisme grecoromà com a dipositari d'una clara doctrina de la higiene (o medicoambiental), i, finalment, la influència comuna del cristianisme, que, recollint el llegat dels anteriors elements, els afaïçonà sota els seus nous valors ètics.

En resum, el resultat final és allò que en l'obra s'anomena «dret urbanístic cristià de la Mediterrània». Aquest dret es presenta com un canvi respecte el dret anterior: mentre que el dret romà clàssic aplicava un plantejament purament negatiu (excloure les ingerències alienes per tal de salvaguardar la independència dominical), aquest nou dret obeeix a un plantejament positiu que gira entorn de la solidaritat com a valor i es fonamenta en dos principis: és inadmissible l'exercici del propi dret per a causar dany a altri i cal tolerar les ingerències externes que, sense causar dany, representin un benefici per al proïsme.